

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY

Fakulta bezpečnostně právní

katedra kriminální policie

**Mezinárodní policejní spolupráce v oblasti
diváckého násilí
Bakalářská práce**

International police cooperation in the connection of spectator
violence

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

plk. v. v. Mgr. Vlastimil Fiedler

AUTOR PRÁCE

Anna Příhodová

PRAHA

2024

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená Bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 05.03.2024

Anna Příhodová

ANOTACE

Bakalářská práce se věnuje Mezinárodní policejní spolupráci v problematice diváckého násilí, kdy jsou v první části vymezeny stěžejní pojmy důležité pro znalost celé problematiky, jako je charakteristika fanoušků, politické postoje a symbolika. Následuje seznámení se samotnou mezinárodní spoluprací, což je hlavním tématem práce ve spojení s diváckým násilím. Konkrétně s jejími právními předpisy, dále přiblížení činnosti Rady Evropy a Evropské unie. V praktické části se pak věnuji dvěma rozhovorům se zástupcem Fotbalové asociace ČR a zástupcem Národního fotbalového informačního bodu na úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR, kde úkolem bylo porovnání a jak se liší jejich působení v mezinárodní policejní spolupráci.

KLÍČOVÁ SLOVA

Mezinárodní spolupráce, divácké násilí, chuligán, Rada Evropy, Evropská unie, Národní fotbalový informační bod

ANOTTATION

The bachelor's thesis deals with the subject of International police cooperation in connection with spectator violence, where the first part defines key concepts important for the knowledge of the whole issue, such as the characteristics of fans, political attitudes and symbolism. This is followed by an introduction to international cooperation itself, which is the main focus of the thesis in relation to spectator violence. Specifically, its legislation, as well as an introduction to the work of the Council of Europe and the European Union. In the practical part, I then focus on two interviews with a representative of the Football Association of the Czech Republic and a representative of the National Football Information Point at the Criminal Police and Investigation Service of the Police Presidium of the Czech Republic, where the task was to compare and how their work in international police cooperation differs.

KEY WORDS

International cooperation, spectator violence, hooligan, Council of Europe, European Union, National Football Information Point

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování plk. v.v. Mgr. Vlastimilu Fiedlerovi za jeho cenné rady a trpělivosti při vedení mé bakalářské práce. Rovněž bych chtěla poděkovat Mgr. Jakubu Schořovi za vstřícnost a pomoc při získání potřebných informací a podkladů. A v poslední řadě mé rodině a nejbližším za jejich podporu při psaní bakalářské práce.

OBSAH

Úvod.....	6
1. Obecná charakteristika fotbalového chuligána.....	7
1.1 Typologie fanoušků.....	7
1.1.1 Fotbaloví diváci.....	8
1.1.2 Fotbaloví fanoušci.....	8
1.1.3 Fotbaloví chuligáni.....	8
1.1.4 Fotbaloví ultras.....	9
1.2. Typologie fotbalových chuligánů a přístupy k fotbalovému chuligánství... 11	
2. Politické postoje a předsudky.....	13
3. Symbolika.....	15
3.1 Trestněprávní aspekty extrémistické symboliky.....	17
3.2 Oděvní trendy.....	19
4. Mezinárodní spolupráce.....	20
4.1. Skupina expertů pro významné sportovní události Rady EU.....	20
4.2. Výbor Rady Evropy pro ochranu, bezpečnost a služby při fotbalových a jiných sportovních událostech.....	21
4.3. Mezinárodní policejní platforma NFIP odborníků.....	22
4.4. Pracovní skupina Ministerstva vnitra k diváckému násilí.....	22
5. Právní úprava mezinárodní policejní spolupráce.....	24
5.1. Rada Evropy.....	24
5.2. Evropská unie.....	26
5.3. Interní předpisy Policie ČR.....	37
5.4. Ostatní.....	39
6. Praktická část.....	40
Rozhovor s bezpečnostním manažerem FAČR.....	40
Rozhovor se zástupcem NFIP ČR.....	43
6.1 Analýza rozhovoru.....	45
Závěr.....	47
Použitá literatura.....	49

Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na činnost Policie České republiky v oblasti mezinárodní spolupráce v oblasti diváckého násilí a její úkoly při sportovních utkáních konaných jak na území České republiky, tak i v zahraničí. Samozřejmě bakalářská práce hned v úvodu bude obsahovat stěžejní definice, charakteristiky spojené s diváckým násilím. Poté bude na řadě samotná mezinárodní spolupráce.

V rámci mého zaměstnání, kdy jsem zařazena na kanceláři ředitele Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky (dále jen „úřad služby kriminální policie a vyšetřování“) přijdu do styku s touto problematikou sice jen okrajově, ale už od samého začátku mě zajímala. Na úřadu služby kriminální policie a vyšetřování zastřešují problematiku diváckého násilí pracovníci odboru obecné kriminality plnící úkoly tzv. Národního fotbalového informačního bodu České republiky (dále jen „NFIP“). Hlavním úkolem tohoto střediska je výměna relevantních informací k fanouškům navštěvující sportovní utkání s mezinárodním přesahem, kterých se účastní české sportovní týmy. Proto bych v této práci ráda více popsala práci NFIP pracovníků a jejich spolupráci se zahraničními policejními sbory. Dále přiblížila interní předpisy Policie ČR, činnost Rady Evropy a Evropské unie, v čem spočívá práce tzv. supporter liaison officers (SLO) a jiných témat, která se mezinárodní spolupráce týkají.

V praktické části bych chtěla pak poukázat a porovnat dvě různé součásti, kde jednou z nich je Fotbalová asociace ČR a druhá úřad služby kriminální policie a vyšetřování PP ČR, a to konkrétně to, jak pracují a vypadá jejich činnost na zahraničních sportovních akcích. Ať už se jedná o získávání informací, jaké konkrétní informace je zajímaví, v čem mezinárodní spolupráce spočívá a také zda musí podstupovat kurzy a školení týkající se mezinárodní spolupráce.

1. Obecná charakteristika fotbalového chuligána

Přibližně od šedesátých let dvacátého století se v souvislosti s kopanou začaly množit nejrůznější excesy, při kterých se namísto hry a jejích výsledků dostávaly do popředí mediálního, společenského i politického zájmu takové negativní projevy některých návštěvníků fotbalových utkání, jako byly výtržnosti, vandalismus, rvačky a obdobné verbální i brachiální konflikty ústící v agresi mezi násilníky a rozhodčím, násilníky a hráči a násilnickými skupinami navzájem (ať již na stadionech či mimo ně). Rovněž vzrostl počet případů, kdy diváci přicházeli v důsledku vzájemných bitek a potyček v hledištích stadionů o život. Postupně se v souvislosti s fotbalem zintenzivnily i projevy xenofobie, rasismu, antisemitismu a nacionálního šovinismu. Dění kolem fotbalu se dílčím způsobem prolno i s politickým extremismem. Velká část zmíněných aktivit byla realizována organizovanými skupinami, často i s určitou vnitřní hierarchií. Nejběžnějším pojmenováním tohoto fenoménu se stalo „fotbalové chuligánství“. Někdy bývá označováno za „britskou nemoc“ („British Disease“). Jeho kořeny totiž leží na britských ostrovech, odkud se přibližně o deset let později rozšířilo i do dalších západoevropských zemí a později i do východní Evropy. ¹

1.1 Typologie fanoušků

Z anglického prostředí, v němž fotbalové chuligánství vzniklo, pochází vymezení některých základních pojmů, přejímaných i ve zbytku světa. Samotné slovo chuligán vzniklo v 19. století v Londýně, zřejmě podle neadaptivní irské imigrantské rodiny jménem Hooligan či Houlihan a pojem chuligánství se začal používat pro označení kriminálního či výtržnického chování. Proto se jevil vhodný i pro vymezení některých negativních (asociálních či antisociálních) jevů spojených s fotbalem. Důležité je odlišení fotbalových chuligánů od dalších osob, které sledují fotbalová utkání. Odborná literatura vymezuje tři velké skupiny:

¹ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M., *Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultury*. Brno: Barrister and Principál. 2004. 181 s. ISBN 80-903333-0-3 s.22

1.1.1 Fotbaloví diváci

Fotbalového diváka je možné charakterizovat jako pasivního pozorovatele hry, který není ovlivněn rivalitou obou týmů, a na utkání tedy pohlíží zcela neutrálně. Zpravidla nesleduje pouze fotbalová utkání, ale i jiné sportovní hry a další sporty. Diváka obdobně jako na nespportovních představeních zajímá děj a výsledek podívané. Není spjat s konkrétním klubem, nenosí jeho symboly, ani se s klubem neztotožňuje. Divák tedy není zaujatý, což u něj zvyšuje objektivní hodnocení hry i jednotlivých výkonů (na rozdíl od fanoušků a chuligánů). Fotbalový divák není přítomen pouze na fotbalových stadionech, ale zápas často sleduje „pasivně“, resp. zprostředkovaně díky nejrůznějším médiím (internet, televize, rozhlas, tisk apod.). Protože fotbalový divák nenavštěvuje běžné zápasy, nezná přesně rituály, které jsou běžné pro fotbalové fanoušky nebo chuligány. Fotbal je pro fotbalového diváka na stejné úrovni jako divadelní představení, protože i po jeho shlédnutí odchází spokojen se silným pozitivem získaným z průběhu hry.

1.1.2 Fotbaloví fanoušci

Fotbalový fanoušek je ke kopané vázán prostřednictvím oblíbeného mužstva či konkrétního oblíbeného hráče. Má jistá očekávání k průběhu zápasu (resp. požaduje výhru „svého“ klubu) a díky identifikaci s mužstvem prožívá úspěchy i neúspěchy klubu. Fotbal je většinou jediným oblíbeným sportem fanouška. Fotbaloví fandové svoji identifikaci prezentují především oblečením (replikami dresů, klubovými šálami, kšiltovkami, tričky, vlajkami, odznaky apod.). Princip fandovství je založen na faktu, že při zápasech v kopané vzniká určitý druh rivality, přičemž se příznivci jednotlivého týmu stávají skupinou s vlastní identitou a brání se proti těm, kteří ji narušují, tedy proti fanouškům soupeře.

1.1.3 Fotbaloví chuligáni

Fotbaloví chuligáni (hooligans) se sdružují ve skupinách tvořených většinou mladými militantně orientovanými „příznivci“. Ti přicházejí na fotbalové stadiony či do jejich okolí s primárním cílem vyvolat konflikt či bitku s jinými obdobnými skupinami soupeřova týmu. Tyto skupiny (party, tlupy, gangy) mají vlastní názvy, kterými se vymezují proti neorganizovaným skupinám i vůči jiným skupinám. Některé z těchto part jsou velice dobře organizovány a nesjednocují je pouze

klubové rivalství a nenávisť k nepřátelským chuligánským skupinám, ale i politické, rasové, náboženské, národnostní, regionální nebo sociální motivy. Chuligánské skupiny se na rozdíl od fanoušků často ani neidentifikují s fotbalovým klubem, ale pouze se svojí skupinou. V sebedefinování chuligánské skupiny vzniká i její exkluzivita. Svoji totožnost fotbaloví chuligáni prezentují především streetwearovým oblečením oblíbených značek, vlajkami, šálami s motivy typickými pro určitou chuligánskou skupinu, fanziny, webovými stránkami (včetně působení v chatových diskusích) apod. Rozšířené jsou různé „rituály“, ať již při povzbuzování, přípravě na násilné střety, při přijímání do gangu, při nakládání s ukořistěnými věcmi soupeřících gangů apod. V poslední době se rozvíjí i chuligánské graffiti. Fotbalové chuligánství se promítalo i do textů písní hudebních skupin, především skinheadských s punkových (jinak je fotbal poměrně frekventovaným tématem moderní hudby).²

1.1.4 Fotbaloví ultras

Na základě rozhovorů s přímými návštěvníky fotbalových stadionů, jakož i s odborníky v dané problematice z řad Policie České republiky, Fotbalové asociace České republiky, Ligové fotbalové asociace, Ministerstva vnitra aj. lze charakterizovat minimálně jednu další skupinu fanoušků, která není v odborné literatuře uváděna. To jsou tzv. „fotbaloví ultras“.

Skupinky fotbalových ultras se nápadně podobají svým protějškům z řad hooligans, ale jejich primárním cílem nejsou fyzické střety s fanoušky protivníků, narušování veřejného pořádku a ničení infrastruktury stadionu. Cílem těchto skupin fanoušků je vytvoření atmosféry na stadionu za použití nejrůznějších mechanicky poháněných nástrojů způsobujících hluk (bubny, megafony), pyrotechnických výrobků, choreografií, skandování atd. Za tímto účelem se shromažďují v tzv. kotlech (místo za brankou, kde se sdružují ti nejradikálnější fanoušci za účelem aktivní podpory svého klubu). Identifikují se stejným stylem oblékání, zejména ve stylu Black-bloc.

V českém prostředí se skupiny chuligánů a ultras navzájem prolínají a v mnoha případech nelze jednoznačně určit, do které z výše uvedených kategorií

² MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M., *Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultury*. Brno: Barrister and Princípál. 2004. 181 s. ISBN 80-903333-0-3 s.22

skupinky patří. Proto se v subkultuře fotbalových fanoušků nezdědka objevuje pojem „**Hooltras**“. Ultras fanoušci jsou schopni se v případě organizovaného i spontánního střetu přidat k chuligánům a bránit svoje ideály, názory a klubovou příslušnost. Na druhou stranu chuligáni se nezdědka přidávají k produkci velkoplošných choreografií, hromadnému fandění nebo jiné jejich optické prezentaci, např. odpalování pyrotechniky. Ze skupin ultras se rekrutují tzv. support leaderi, tedy osoby, které mají na starosti organizované rozeřvávání všech fanoušků v kotli a dirigování jednotlivých popěvků. Zpravidla to jsou osoby, které jsou součástí některé fanouškovské skupiny z kotle a osvědčili se v průběhu let svojí aktivitou při přípravě choreografií, při protiprávním jednání nebo střetech se soupeři.

Fotbalová utkání jsou často místem rasistických, antisemitských a nacionálně-šovinistických projevů fotbalových chuligánů. Rasismus je názor, který tvrdí, že někteří lidé jsou méněcenní z důvodu příslušnosti k určité rase. Rasu můžeme definovat jako skupinu lidí stejného rodu lišící se od ostatních typickými znaky, jako je například barva kůže nebo kvalita vlasů. Rasismus zdůrazňuje význam těchto znaků jako domnělý základ nadřazenosti a podřazenosti. Logickým následkem těchto názorů, stanou-li se teorií státní, oficiální, je pronásledování a eventuální likvidace „méněcenných“ ras. Pojem „rasismus“ se používá i k označení agresivního či ponižujícího chování k příslušníkům jiné rasy. Rasismus na fotbalových stadionech se ve větší míře začal projevovat v sedmdesátých letech v Anglii. Od konce šedesátých let a v letech sedmdesátých vzrůstaly v západní Evropě rasistické nálady části veřejnosti, především v důsledku negativních stran a další organizací (včetně násilnických neonacistických skupin). Ty se následně pokoušely agitovat ve fotbalovém prostředí, kde se na hřištích objevovalo stále více černošských i dalších „nebíých“ hráčů (ti se stávali terčem rasistů).³ Do chuligánských gangů se zapojili i ultrapravicoví skinheadi a mladí neonacisté (z nichž mnozí vnímali chuligánské rvačky i jako vhodný „bojový výcvik“). Rasistické projevy přitom mohou být vázány nejen na chuligánské gangy, ale i na širší spektrum publika. Řada chuligánů (zvláště pokud patří k ultralevicově či k apoliticky orientovaným

³ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M., *Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultury*. Brno: Barrister and Princípál. 2004. 181 s. ISBN 80-903333-0-3 s.22

skupinám) však rasistické prvky nepoužívá, a dokonce proti nim může aktivně vystupovat. Jako reakce na propojení části chuligánů s pravicovým extremismem se objevila nejenom státní protiopatření vůči tomuto fenoménu, ale vznikly i antirasistické akce a kampaně fotbalových klubů a fanoušků, a dokonce deklarovaně antirasistické chuligánské gangy, využívající někdy i ultralevicové ideové zázemí. Ideové rozdíly umocňují intenzitu střetů mezi ultralevicovými a ultrapravicovými chuligánskými skupinami. Je však třeba zdůraznit, že velká část krajní pravice i krajní levice se od „chuligánského primitivismu“ distancuje. Jistou „nadstavbou“ fotbalového chuligánství je v některých případech jeho propojení s organizovaným zločinem (řada chuligánů se ostatně pohybuje v kriminálním podsvětí i díky individuální trestné činnosti bez vazby na fotbalové prostředí). Byly zjištěny případy, kdy chuligánské gangy při výjezdech za hranice pašovaly drogy či jiné ilegální zboží, popř. byly využívány pro majetkovou i násilnou kriminalitu (vydírání, „trestné výpravy“ vůči neplatičům výpalného apod.). Těmito aktivitami si některé gangy obstarávají finanční prostředky pro svoji činnost a slouží přitom často i jako „pěšáci“ větším zločineckým korporacím. Uvedené formy zločineckého jednání však nejsou „běžným“ atributem fotbalového chuligánství, jedná se spíš o výjimky.⁴

1.2. Typologie fotbalových chuligánů a přístupy k fotbalovému chuligánství

Fotbalové chuligánství lze rozčlenit podle různých kritérií, například podle způsobu chuligánského jednání, terčů chuligánských útoků, sociálních rolí chuligánů, politizace gangů apod. Hlavní výzkumná a teoretická východiska fotbalového chuligánství vznikla od konce šedesátých let 20. století díky sociologickým, psychologickým a antropologickým výzkumům, které byly prováděny britskými a německými vědci, např. Ianem Taylorem, Johnem Clarkem, Stuartem Hallem, Peterem Marshem, Johnem Williamsem, Anthony Kingem, Wilhelmem Heytmeyerem, Günterem Pilzem a dalšími. Jedním z prvních sociálních vědců, který se věnoval fotbalovému chuligánství, byl britský psychiatr John Harrington. Soustředil se hlavně na sledování individuálních patologických reakcí fanoušků během zápasů, často užíval pojmy jako

⁴ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M., *Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultury*. Brno: Barrister and Principál. 2004. 181 s. ISBN 80-903333-0-3 s.22

„nezralost“ a „ztráta kontroly“. Interpretace jeho studie posílily populární názor, že chuligánství je vysvětlitelné jako důsledek psychologických problémů jednotlivců (emocionální nevyrovnanost, abnormální temperament). John Harrington rovněž vyzoroval, že nejvíce špatného chování na fotbalových zápasech zahrnuje malé či větší skupinky a jen zřídka dojde k zapojení jediného fanouška.

Harrington nebral v potaz společenské nebo politické síly jako faktory ovlivňující chuligánské chování, což bylo jedním z důvodů, proč je všeobecně tato zpráva o problematice fotbalových chuligánů překonána. Další tzv. Langova zpráva, byla vypracována roku 1969. Na této týmové práci se podíleli John Lang, britský místopředseda Výboru pro sport (Sport Council) a zástupci fotbalové asociace (FA), policejních sil, fotbalovými hráči a manažery. Byla charakteristická jednak tím, že jejími autory nebyli akademici, jednak to byla první z řady zpráv, které „hledaly řešení problému, jenž ale zatím nebyl jasně definována ještě méně byl chápán“. ⁵

Pokud se zaměříme na způsoby chuligánského jednání, jsou na fotbalových stadionech nejčastějšími formami fotbalového chuligánství (kromě rasistických projevů, kterým bude věnována pozornost níže): Vniknutí na hrací plochu, házení předmětů na hrací plochu (dýmovic, mincí apod.), házení předmětů na aktéry hry (rozhodčího, hráče), výtržnosti (potyčky s policií, pořadatelskou službou atp.), vandalismus (vytrhávání sedaček, jejich pálení, ničení příslušenství na fotbalovém stadionu atp.), konflikty s užitím verbálního i brachiálního násilí (vůči chuligánům, fanouškům a divákům soupeřova týmu, vůči hráčům vlastního/soupeřova mužstva, rozhodčímu, pořadatelské službě, policii, představitelům fotbalového klubu, managementu atp.). ⁶

⁵ SMOLÍK, Josef, 2008. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 280 s. ISBN 978-80-903556-3-7

⁶ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M., *Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultury*. Brno: Barrister and Principál. 2004. 181 s. ISBN 80-903333-0-3 s.22

2. Politické postoje a předsudky

Návštěvníci fotbalových utkání se často setkávají s postoji a předsudky radikálních fanouškovských a chuligánských skupin. Fotbalová utkání jsou často místem rasistických, antisemitských a nacionálně-šovinistických projevů fotbalových chuligánů ve formě transparentů, pokřiků, vlajek či symboliky. Tyto postoje a předsudky zpětně ovlivňují samotnou skupinu fotbalových chuligánů (např. tím, že mladší fanoušci je vnímají jako normu chování na fotbalovém stadionu).

Jedním ze základních důvodů pro zkoumání rasismu a xenofobie v kontextu fotbalu je, že sport reprezentuje společenský mikrokosmos a odráží hlubší procesy uvnitř. V tomto pojetí není možné oddělit jedno od druhého, popřípadě porozumět rasismu a xenofobii ve fotbale odděleně od sociálního kontextu, v němž vzniká. Ačkoliv je oboje (tedy rasismus a xenofobie na straně jedné a fanouškovství/chuligánství na straně druhé) příkladem nečinnosti, je pravda, že rasismus a xenofobie jsou problémem společenským, nikoliv fotbalovým.⁷ Jak vyplynulo z pozorování i rozhovorů, hraje podstatnou roli v chování chuligánů uniforma, která je dána stejnými postoji (k politice, k náboženství atp.), v mnoha případech i již zmíněnými předsudky, které jsou součástí percepce i prožitku těchto skupin, a které se objevují i v komunikaci a interakci jednotlivých členů. Tyto předsudky a postoje jsou typické pro chuligánské skupiny, které se často vyhraňují jako politické, národnostní atd. V této souvislosti se dá hovořit i o projevech extremismu, jelikož rasismus, antisemitismus, xenofobie, krajní nacionalismus se stávají extremismem zejména tehdy, jsou-li aktivně – veřejně, systematicky, organizovaně, a zvláště pak násilně prosazovány. Je faktem, že tyto projevy jsou na fotbalových utkání velice časté. Samozřejmě lze dodat, že propagovány nejsou jen krajně pravicové postoje, ale i krajně levicové. Některé z těchto postojů a předsudků bychom mohli označit za politicky značně radikální. Souvisí to se samotnou subkulturou fotbalových chuligánů, pro kterou je typické symbolické vyjadřování a spjatost s nacionálním šovinismem, přehnaným patriotismem, rasismem atp. Tyto postoje a předsudky upozorňují na celkovou

⁷ SMOLÍK, Josef, 2008. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 280 s. ISBN 978-80-903556-3-7

míru intolerance ve společnosti, resp. v její část. Tato intolerance ve společnosti může být pasivním postojem, který se již sám o sobě pro společnost velmi škodlivým, nebo může přecházet do aktivních projevů, které jsou již extremismem. Také pokud jsou intolerantní postoje zastávány pasivně, jsou extremismem v latentní podobě a lze je pojímat jako kriminogenní faktor.⁸

⁸ SMOLÍK, Josef, 2008. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 280 s. ISBN 978-80-903556-3-7

3. Symbolika

Symbole působí na lidi ve dvou fázích. V první fázi se určité skupiny přiklání k symbolům v dobách velkých životních zvrátů a krizí, kdy se jim hroubí představy o životě a nedaří se jim uspokojovat své aspirace. Symbol se stává rychle modlou, na kterou se osoba upne, hledá v ní jakousi ochranu a věří ve vyřešení zdánlivě beznadějně situace. Symbol zdánlivě zastupuje sociální realitu. Pohlcením symbolikou začínají tito jedinci měnit i představu o sobě, společnosti a sociální realitě. Logickým výsledkem pak může být i vliv symboliky na osobnost, žebříček hodnot apod. Druhá fáze je typická integrací do hnutí či subkultury, v našem případě do subkultury fotbalových chuligánů – ultrapravicových či ultralevicových. Tak jak je na vlajkách možno spatřit nevhodné nápisy (vulgární, s extrémistickým podtextem), jsou i některé symboly vnímány jako symboly zastupující či přímo propagující určité ideologie (nacismus, fašismus, komunismus či anarchismus). Historické kořeny používání symbolů sahají do dávnověku, kdy pomocí symbolů, značek a jiných grafických projevů byly vyjadřovány pocity, myšlenky i události. K nejstarším dochovaným symbolům patří tzv. runové písmo. Runové písmo se objevuje i na vlajkách jednotlivých fotbalových gangů. Často lze na vlajkách zahlédnout symboliku, která by mohla být označena jako extrémistická. Chmelík rozdělil symboliku extrémistických hnutí takto:

- A: Symbolika se zjevným rasovým motivem
- B: Symbolika s latentním rasovým motivem
- C: Symbolika prosta rasového motivu⁹

Mareš však k tomuto rozdělení symbolů poznamenává, že „důležitá je vazba symbolu na hnutí s určitými zákonem zakázanými cíli, případně jeho hanobící či nenávisť podněcuje vyznění anebo souvislost s určitým přesvědčením pachatele, které jej vede k páčání trestné činnosti předjímané určitými výše uvedenými kvalifikovanými skutkovými podstatami trestního zákona.¹⁰ K symbolice vztahující se k fotbalovým utkáním lze poznamenat, že i díky symbolům dochází ke

⁹ SMOLÍK, Josef, 2008. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 280 s. ISBN 978-80-903556-3-7

ztotožnění a sounáležitosti skupiny příznivců jednoho mužstva a odlišení se od „cizí“ skupiny. Tyto symboly slouží i jako zástavy jednotlivých skupin, které o ně „soupeří“. Stávají se případy, kdy jedna skupina „oloupí“ nepřátelskou skupinu o jejich propriety, čímž dává najevo své vítězství. Většinou se jedná o skupiny fotbalových chuligánů, kde počet získaných šál jiného gangu je rozhodujícím ukazatelem. Nejznámějším symbolem, který se objevuje na všech stadionech po celém světě, je vlajka s anglickým křížem (vlajka sv. Jiří). Ta může v jistém kontextu znamenat i přihlášení se ke kořenům vzniku samotného chuligánství. Dalším typickým výrazem chuligánské totožnosti jsou symboly jednotlivých chuligánských gangů. Jsou prezentovány na vlajkách, šálách nebo oblečení a napomáhají pocitu ztotožnění a sounáležitosti skupiny příznivců jednoho mužstva. Symboly umožňují jasné odlišení skupiny a při fotbalových utkáních hrají důležitou, ne-li nejpodstatnější, roli (státní vlajka při reprezentaci, vlajka klubu či skupiny při ligovém utkání). Symbolem pro fanouška může být replika dresu, klubová šála, odznak, kšiltovka nebo vlajka klubu, pro chuligána je to šála, tetování i vlajka jednotlivé chuligánské skupiny. Jedná se o podstatné kritérium, které odděluje fanoušky od chuligánů. Nošení těchto symbolů je charakteristické pro fotbal, i jiné kolektivní hry. Díky těmto symbolům tak probíhá identifikace, ať s mužstvem či se skupinou chuligánů. Na fotbalových stadionech se často objevuje symbolika, která může souviset s extremismem. Jak vyplývá z pozorování, symbolika související s fotbalem je značně specifická, tudíž je obtížné některé symboly užívané na fotbalových stadionech vztahovat k symbolice extrémistické. Přesto se při některých fotbalových utkáních (především v zahraničí) objevují symboly, které lze dávat do souvislosti s extremismem: svastika (hákový kříž), říšské válečné vlajky z let 1935-1945, nacistické orlice, totenkopf či keltské kříže a runy, stejně jako pěticípé rudé hvězdy, symbolika zkříženého srpů a kladiva, portréty V.I. Lenina, Ernesta Che Guevary či anarchistické symboly (A v kruhu) atd. S rozvojem komunikačních technologií, resp. se sítí internet, se často lze setkat i na webových stránkách jednotlivých skupin se symbolikou, kterou lze v některém státu považovat za

¹⁰ SMOLÍK, Josef, 2008. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 280 s. ISBN 978-80-903556-3-7

extremistickou, v jiném nikoli. Tak se lze na internetových stránkách jednotlivých chuligánských gangů či přímo na jejich vlajkách setkat i se znázorněním svastik, totenkopfu, runového písma, keltských křížů, zkratky A.C.A.B. atp. Extremistická symbolika je často ukryta i v tzv. kryptogramech. Především na síti internet je možno se setkat s podpisy končícími číslicí, která je ve skupinách ultrapravicových či ultralevicových vnímána jako přihlášení se k příslušnému extremistickému proudu. Symbolika užívaná při fotbalových utkáních je podrobněji popsána v materiálu polské nevládní organizace Nigdy Wiecej (Never Again), která spolupracuje s Polskou fotbalovou federací a jež je součástí organizace FARE. Tento materiál uvádí několik desítek symbolů a kryptogramů, které jsou běžně užívány ultrapravicovými chuligánskými gangy nejenom v Polsku.¹¹

3.1 Trestněprávní aspekty extrémistické symboliky

Pojem extremismus je v ČR pojmem úředním (tzn., že se používá v úředních dokumentech i pro označení některých orgánů státních složek, včetně policejních protiextremistických pracovišť), nicméně není však pojmem právním ve smyslu zakotvení v zákonných normách právního řádu ČR. Není tudíž ani pojmem používaným v trestním zákoně či v trestním řádu. Samotné využití symbolu v extrémistické oblasti ještě nemusí znamenat jeho automatickou trestnost.

Zřejmě nejčastěji je extrémistická symbolika postihována podle § 260, § 261 a § 261a a § 198 a § 198a trestního zákona, případně může být posouzení symboliky uznávané pachateli využito i při dokazování kvalifikovaných skutkových podstat u trestných činů podle § 196 odst. 2, § 219, odst. 2, písm. g), § 221, odst. 2, písm. b), § 222 odst. 2, písm. b), § 235 odst. 2, písm. f) či podle § 257 odst. 2, písm. b). Představitelné je i využití symboliky užívané pachateli při komplexnějším dokazování trestných činů podle § 95, § 113 apod. trestního zákona i u řady dalších § trestního zákona (např. v hlavě V. trestního zákona). U § 260 a § 261 je třeba dokazovat vazbu symboliky na hnutí, které prokazatelně

¹¹ SMOLÍK, Josef, 2008. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 280 s. ISBN 978-80-903556-3-7

směřuje k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob. Podle nejvyššího soudu ČR zde má zákonodárce na mysli i hnutí formálně neregistrovaná. Musí však jít o konkrétní hnutí, tedy v určité míře organizovanou a strukturovanou skupinu osob, která má alespoň zřetelné kontury, společné postoje a organizaci zaměřenou na dosažení některého v ustanovení § 260 odst. 1 tr. Zákona uvedeného cíle. Podle Nejvyššího soudu ČR hnutí musí existovat a působit v době, kdy mělo dojít ke spáchání trestného činu obviněným.¹²

3.2 Oděvní trendy

Stoupenci krajní pravice i různých směrů skinheads měli či mají oblíbenou řadu oděvních značek, nicméně u naprosté většiny z nich nelze konstatovat, že by byly vázány výhradně na skinheadskou či ultrapravicovou scénu, a že by nošení oblečení určité značky automaticky značilo příslušnost nositele k neonacismu či k nacismu. Oblečení je většinou nabízeno v obchodech pro širokou veřejnost a kupci oblečení často nemusí souvislosti s krajní pravicí znát. Na druhou stranu je však skutečností, že nošení oblečení určitých značek, které jsou mezi nacionalisty či neonacisty uznávány jako identifikační symbol, může podporovat sounáležitost (a tím i rozvoj) organizací a hnutí z této části politického spektra. Týká se to jak značek, které vznikly mimo scénu a stoupenci krajní pravice si je z různých důvodů oblíbili (buď z důvodu podobnosti loga či názvu s nějakým nacistickým subjektem nebo pro jiný symbolický význam), tak i značek, které vznikly v ultrapravicové scéně, a jejich prodej může sloužit k jejímu financování. Z právního hlediska je proto ve druhém jmenovaném případě důležité sledovat tok finančních prostředků (tj. zda např. slouží prodej značkového zboží k podpoře neonacistického hnutí, což však není záležitostí soudního znalce). Vzhled skinheads byl ve světě i v ČR od osmdesátých let spojen především s leteckou bundou bez límce, tzv. „bomberem“ (od nejrůznějších výrobců), případně s džínami (různých značek) a „těžkými botami“ (zpravidla značky Dr. Martens). Tato uniformita byla typická pro různé směry skinheads a přetrvává

¹² OSGERBY, Bill. Football and fashion. Online. Dostupné z: <https://museumofyouthculture.com/casuals/>. [citováno 2024-12-03]

v některých lokalitách u těch lidí, kteří se k této subkultuře stále hlásí. Z hlediska neonacismu je ovšem třeba zdůraznit, že řada osob z této části politického spektra v současnosti svoji identitu jako skinheads nevnímá (a dokonce se vůči skinheads vymezuje).¹³ S tímto stylem se u skupiny skinheads můžeme setkat i dnes. Postupem let však u fotbalových fanoušků došlo k postupné proměně a v sedmdesátých letech začala být velice oblíbená sportovní móda s podlouhlými vlasy a v osmdesátých letech se tato změna image dokončila a fanoušci plně přecházejí ke sportovní a značkové módě, kdy začínají nosit oblečení značek Armani, Kappa, Lacoste, Ellesee, Fred Perry, nebo Fila a vznikl tzv. styl Casuals.¹⁴

¹³ MAREŠ, Miroslav. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti: manuál pro Policii ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2006. 80 s.

¹⁴ OSGERBY, Bill. Football and fashion. Online. Dostupné z: <https://museumofyouthculture.com/casuals/>. [citováno 2024-12-03]

4. Mezinárodní spolupráce

Fenomén diváckého násilí není z hlediska teritoriality izolovaným jevem. I přesto, že se v jednotlivých evropských zemích projevuje odlišnými formami, jako celek se prolíná celým kontinentem. Faktem je, že každý týden napříč Evropou migrují statisíce sportovních fanoušků, někteří z nich však ne s úmysly podpořit svůj milovaný tým, ale zejména za účelem konfrontace s fanoušky soupeře či narušení veřejného pořádku. Nelze však všechny fanoušky paušálně vnímat jako rizikové, ale je třeba brát do úvahy i další okolnosti, které je charakterizují, jako jsou složení fanouškovských skupin, míra požívání alkoholických nápojů, vzájemné družby a nepřátelské vztahy apod. V každém případě při účasti většího počtu osob zajištění bezpečnosti všech účastníků vyžaduje součinnost všech aktérů, které se na organizaci sportovních utkání podílí, a to i na mezinárodní úrovni.

4.1 Skupina expertů pro významné sportovní události Rady EU

V prostoru Evropské Unie zajišťuje realizaci politiky boje proti negativním jevům při sportovních utkáních **Skupina expertů pro významné sportovní události** (Major Sports Events Group of Experts – MSE) působící v rámci Pracovní skupiny pro vymáhání práva Rady EU (LEWP) složená ze zástupců policejních složek a ministerstev vnitra všech členských zemí Evropské Unie. Jde o formální těleso Rady EU zřízené na základě rozhodnutí rady č. 2002/348/JHA. Tato skupina se schází v pravidelných intervalech, nejméně 2x ročně a její hlavní činností je navrhování usnesení, závěrů, rozhodnutí rady a dalších legislativních dokumentů s opatřeními pro zlepšení mezinárodní policejní spolupráce s cílem předcházet projevům diváckého násilí. Skupina nemá trvalého předsedu, ale v řízení jednání se střídají zástupci jednotlivých zemí v rámci jejich prezidenství v Radě EU.¹⁵ Příkladem lze uvést, že pod hlavičkou českého předsednictví v Radě EU v roce 2022 tato skupina přijala strategický dokument a sice „usnesení Rady o pokynech pro správný postup v rámci spolupráce policie se styčnými osobami pro styk s fanoušky (SLO), kteří jsou jmenováni fotbalovými

¹⁵ Nóta Rady Evropy, č. 14708/18, ze dne 21. prosince 2018 o expertních skupinách a sítích Pracovní skupiny pro vymáhání práva–Přehled struktur a fungování jednotlivých skupin .

kluby a národními asociacemi za účelem posílení prevence a redukce projevů diváckého násilí, výtržností a jiného nevhodného chování v souvislosti s fotbalovými zápasy mezinárodního rozměru, které se týkají alespoň jednoho členského státu.“ Tento dokument dává praktický návod policejním složkám a sportovním asociacím ke spolupráci a většímu integrování sportovních fanoušků do příprav utkání. ¹⁶

4.2 Výbor Rady Evropy pro ochranu, bezpečnost a služby při fotbalových a jiných sportovních událostech

Na úrovni Rady Evropy poskytuje legislativní rámec „Úmluva o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb při fotbalových a jiných sportovních utkáních“ (Úmluva ze St. Denis). Tato úmluva v roce 2016 nahradila předchozí Úmluvu o diváckém násilí a neslušném chování při sportovních událostech z roku 1985 a staví koncept vypořádání se s projevy diváckého násilí na třech základních pilířích: ochraně, bezpečnosti a službách pro fanoušky. Česká republika přistoupila k podepsání a ratifikaci úmluvy v roce 2019 a stala se tak členem **Výboru pro ochranu, bezpečnost a poskytování služeb při fotbalových a jiných sportovních událostech T-S4, který je úmluvou zřízen.**¹⁷ Výbor se schází v pravidelných intervalech a je navenek zastupován 5 ti člennou radou, jejíž členové jsou voleni na období dvou let s možností jednoho znovuzvolení. V roce 2021 byl členem rady zvolen zástupce Policie České republiky, který zároveň plnil úkoly předsedy poradní skupiny pro mezinárodní spolupráci. Cílem výboru je přejít od přístupu zaměřeného na represii k integrovanému přístupu všech stakeholderů, kteří se podílí na organizaci sportovních utkání s cílem zajistit bezpečné a přívětivé prostředí na fotbalových zápasech a jiných sportovních akcích. Dále je úkolem výboru monitoring dodržování jednotlivých ustanovení úmluvy ze strany členských států,

¹⁶ Usnesení Rady č. 13371/22.

o pokynech týkajících se osvědčených postupů, pokud jde o kontakt policejních sil s referenty pro styk s fanoušky jmenovanými fotbalovými kluby a národními federacemi s cílem pomoci předcházet násilí, výtržnostem a jinému zakázanému chování a snižovat jejich rozsah při mezinárodních fotbalových zápasech, které se týkají alespoň jednoho členského státu.

¹⁷ Úmluva Rady Evropy, edice smluv č. 218, ze dne 3. července 2016, o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb veřejnosti při fotbalových utkáních a dalších sportovních akcích

navrhování a evaluace přijímaných opatření, jakož i spolupráce s mezinárodními sportovními asociacemi. ¹⁸ Delegation zastupující Českou republiku je složena ze zástupců Ministerstva vnitra České republiky, úřadu služby kriminální policie a vyšetřování a Fotbalové asociace České republiky.

4.3 Mezinárodní policejní platforma NFIP odborníků

Na platformě evropských policejních sborů existuje Evropská skupina policejních NFIP odborníků na fotbalovou bezpečnost (síť NFIP). Skupina se skládá z předních vládních a fotbalových policejních expertů ze všech 27 členských států EU a dalších států, kteří jsou odpovědní za policejní spolupráci související s fotbalovými zápasy s mezinárodním rozměrem. V současnosti ji tvoří 38 aktivních členů. Skupina byla založena v roce 2001 zástupci ministerstev vnitra a policejních sborů v Belgii, Německu, Nizozemsku a Spojeném království v důsledku vážných incidentů a násilností během mistrovství světa 1998 ve Francii a mistrovství Evropy v roce 2000 v Belgii. Cílem bylo a stále je poskytnout mechanismus, který odborníkům umožní vyvinout celoevropská opatření pro prevenci a řešení násilí a nepokojů souvisejících s fotbalem, aby se minimalizovala bezpečnostní rizika pro miliony evropských občanů, kteří navštěvují zápasy nebo bydlí a pracují v blízkosti fotbalových stadionů.¹⁹ Skupina se schází pravidelně, nejméně 2x ročně a zpravidla na území toho státu, který právě předsedá v Radě EU. Českou republiku v tomto tělesu reprezentují, stejně jako u předchozích skupin, pracovníci odboru obecné kriminality úřadu služby kriminální policie a vyšetřování.

4.4 Pracovní skupina Ministerstva vnitra k diváckému násilí

V ČR je tento problém řešen v rámci politiky vnitřní bezpečnosti. Pod hlavičkou odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ČR je zřízena neformální pracovní skupina k problematice diváckého násilí a nevhodného chování při sportovních utkáních, která se schází dle potřeby v nepravidelných intervalech. Členy této pracovní skupiny jsou kromě zástupců ministerstva i zástupci dalších

¹⁸ Council of Europe. Online. Dostupné na: [https://www.coe.int/en/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention#%22228236108%22-\[0\]](https://www.coe.int/en/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention#%22228236108%22-[0]) [citováno 2024-12-03]

¹⁹ National Football Information Point, Online. Dostupné z: <https://www.nfip-network.org/> [citováno 2024-12-03]

ústředních správních orgánů, Policie České republiky, sportovních svazů a klubů. Pracovní skupina koordinuje přijímané politiky, postupy, opatření a vykonává dohled nad dodržováním a uplatňováním integrovaného přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb při sportovních utkáních. V současnosti se tato platforma zabývá podmínkami v sektorech hostujících fanoušků za účelem jejich zvelebení a tím nutně spojené úpravy právních předpisů upravujících infrastrukturu fotbalových stadionů.

5. Právní úprava mezinárodní policejní spolupráce

K efektivní mezinárodní spolupráci a vypořádání se s fenoménem diváckého násilí je zapotřebí aktuální a pružný legislativní rámec. Vzhledem k tomu, že se v případě diváckého násilí jedná o jev poměrně komplikovaný s přesahem do všech zemí na území starého kontinentu, odpovídá tomu i košatost právních předpisů přijímaných evropskými, národními i soukromoprávními institucemi. Legislativní proces je živý organismus, který prochází neustálým vývojem reagujícím na stále nově se objevující se trendy. Navzdory diferenciaci členství jednotlivých zemí v nejrůznějších mezinárodních organizacích, existuje snaha tento proces unifikovat a pokud možno sjednotit přístup napříč jednotlivými zeměmi. Nejdůležitějšími hráči jsou Rada Evropské unie sdružující 27 států Evropy a Rada Evropy, která je mnohem širším tělesem. Na základě právní úpravy přijímané těmito organizacemi jsou pak založené národní legislativy a interní právní předpisy fotbalových asociací a jiných těles zabývajících se organizací fotbalových utkání.

Primární úlohu v mezinárodní policejní spolupráci hraje síť NFIP. Základním úkolem sítě NFIP je podílení se na tvorbě mezinárodních právních předpisů, které by sjednocovali přístup ve všech zemích napříč kontinentem.

5.1 Rada Evropy

S ohledem na stále vzrůstající počet bezpečnostních incidentů v průběhu mezinárodních fotbalových utkání v 80 letech 20. století vyvstala v mezinárodním společenství potřeba zabývat se politikou proti diváckému násilí. Rada Evropy byla prvním tělesem, které zastřešovalo tento rozvíjející se fenomén. Výsledkem aktivit Rady Evropy bylo přijetí Evropské úmluvy k diváckému násilí z 19. srpna 1985 ve Štrasburku. Česká republika přistoupila k této smlouvě v roce 1996, avšak s genezí fotbalového prostředí se postupem času ukázalo, že výše uvedená úmluva nedostačuje moderním trendům a je zaměřená především na represivní přístup. Rada Evropy proto ve spolupráci se sítí NFIP připravila zcela novou koncepci, spočívající v integrovanému přístupu

všech subjektů podílejících se na organizaci fotbalových utkání založenému na třech vzájemně závislých pilířích: bezpečnosti, ochraně a službách.²⁰

Produktem této koncepce bylo vypracování nové **Úmluvy o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb veřejnosti při fotbalových utkáních a dalších sportovních akcích č. 218 z roku 2016, tzv. úmluva ze St. Denis**. Úmluva zdůrazňuje skutečnost, že bezpečnostní, ochranná a opatření vedoucí k poskytování služeb na fotbalových zápasech a jiných sportovních akcích se vzájemně překrývají, a to bez ohledu na jejich primární účel. Tato opatření jsou z hlediska dopadu vzájemně provázaná, a proto musí být vyvážená a neměla by být navrhována nebo prováděna izolovaně. Úmluva podporuje spolupráci mezi všemi veřejnými a soukromými subjekty, včetně místních komunit a fanoušků, které přispívají k zajištění bezpečnosti, ochrany a příjemného prostředí na sportovních akcích. Úmluva stanovuje opatření vycházející z nejvyšších standardů bezpečnosti, ochrany a poskytování služeb přijatých v Evropě.

Vzhledem k tomu, že jeden pilíř může mít přímý vliv na ostatní dva pilíře, vyžaduje úmluva, aby úloha a činnost každého subjektu zapojeného do plánování a operativních činností při fotbalových a jiných sportovních akcích byly koordinovány, doplňovaly se, byly přiměřené a byly navrženy a prováděny jako součást komplexní strategie bezpečnosti, ochrany a služeb.

Úmluva rovněž zdůrazňuje důležitou roli diváků a místních komunit, kteří přispívají k tomu, aby fotbalové zápasy nebo jiné sportovní akce byly bezpečné, chráněné a přátelské, a to jak na stadionech, tak mimo ně. Na tyto zainteresované strany je třeba brát ohled v rámci integrovaného přístupu zahrnujícího více různých složek.

Úmluva rovněž zřizuje Výbor pro bezpečnost a ochranu na sportovních akcích, který sleduje, jak smluvní strany dodržují ustanovení úmluvy, a poskytuje jim podporu a poradenství při jejich uplatňování. Výbor monitoruje uplatňování úmluvy prostřednictvím programu tzv. poradních návštěv smluvních států, založeného na principu spolupráce mezi státy a „mechanismu vzájemného

²⁰ Dostupné na: [https://www.coe.int/en/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention#%22228236108%22:\[0\]](https://www.coe.int/en/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention#%22228236108%22:[0])

hodnocení“. Cílem těchto návštěv je poskytovat poradenství a podporu s cílem pomoci státům zlepšit tvorbu jejich národních politik, převzít osvědčené postupy a dodržovat ustanovení úmluvy.

Česká republika podepsala a ratifikovala úmluvu v roce 2019 a stala se tak desátou zemí, která se k úmluvě připojila. Jedná se o prezidentskou smlouvu, která je pro smluvní státy závazná. Zajímavostí je, že v roce 2022 v ustavujících volbách do 5 ti členného výboru byl zvolen český zástupce z odboru obecné kriminality ÚSKPV PP ČR.

5.2 Evropská unie

V prostoru Evropské unie je pracovním orgánem výše zmíněná Skupina expertů pro významné sportovní události. Tato skupina se významně podílí na přijímání nových předpisů různé právní síly (rozhodnutí, usnesení, závěry) a je základním článkem v legislativním procesu EU. Výchozím a stěžejním dokumentem poskytující základy pro mezinárodní policejní spolupráci je **Rozhodnutí Rady č. 2002/348/SVV o bezpečnosti v souvislosti s fotbalovými zápasy mezinárodního rozměru novelizované Rozhodnutím Rady č. 2007/412/SVV**. Tento dokument zakládá povinnost všem členským státům EU „*zřídit nebo určit národní fotbalové informační středisko policejní povahy*“. *Národní fotbalové informační středisko je přímé ústřední kontaktní místo pro výměnu důležitých informací a pro usnadnění mezinárodní policejní spolupráce v souvislosti s fotbalovými zápasy mezinárodního rozměru.*²¹ Jedná se o dokument, který je zavazující pro všechny členské státy EU a mj. obecně definuje úkoly národních fotbalových informačních středisek, způsob výměny a typ informací mezi národními fotbalovými informačními body nebo postup při komunikaci mezi národními fotbalovými informačními středisky. Jak uvedeno v úvodu této práce, roli NFIP v České republice plní odbor obecné kriminality ÚSKPV.

Výše uvedené rozhodnutí je provedeno **Usnesením Rady č. 2016/C 444/01 o aktualizované příručce s doporučeními pro mezinárodní policejní spolupráci a opatřeními k předcházení násilí a výtržnostem a jejich zvládnutí při mezinárodních fotbalových zápasech, které se týkají alespoň**

²¹ Rozhodnutí Rady Evropy, č. 2002/348/SVV čl. 1), bod 1, bod. 3, ze dne 25. dubna 2002, o bezpečnosti v souvislosti s fotbalovými zápasy mezinárodního rozměru

jednoho členského státu („fotbalová příručka EU“) (2016/C 444/01). Jedná se o nástroj, který poskytuje konkrétní postupy při výměně informací nebo při vyslání a přijímání policejních delegací. Usnesení není právně závazné, ale vzhledem k tomu, že se na jeho zpracování podílely všechny členské státy EU a obsahuje postupy založené na příkladech dobré praxe, dodržování jeho ustanovení je vysoce doporučeno. Dokument zároveň obsahuje doporučení pro spolupráci policejních složek s pořadateli utkání, justičními a jinými donucovací orgány, jakož i fanouškovskými entitami. I přesto, že jednotlivé státy si přizpůsobují uvedené postupy svým národním podmínkám, lze konstatovat, že tento předpis je výchozím dokumentem poskytujícím základní rámec pro mezinárodní spolupráci.

V minulých letech si národní asociace, kluby, policie i další autority uvědomili, že jednou z cest, jak předcházet narušování veřejného pořádku v průběhu fotbalových utkání je zlepšení komunikace se zástupci fanoušků. Ve spolupráci mezinárodního uskupení fanoušků Supporters Direct Europe a UEFA byl vyvinut zcela nový koncept tzv. **styčné osoby po styk s fanoušky** (z anglického Supporters Liaison Officer – SLO). SLO je osoba, která plní roli prostředníka a spojovacího článku mezi fanoušky, klubem, národní asociací, jakož i pořadateli a policií.²² Zpravidla je taková osoba zaměstnancem klubu, avšak s historií pocházející z fanouškovského prostředí. Takové pozadí je pro SLO nezbytné, aby byl důvěryhodnou osobou pro fotbalové příznivce. Zároveň by měl být loajální svému klubu a zastupovat jeho zájmy. Od roku 2010 je dokonce pozice SLO povinná jako jeden z licenčních požadavků pro kluby účastníci se soutěží UEFA. V roce 2021 byla aktualizována příručka pro SLO, která stanovuje minimální požadavky na SLO, kterými jsou, že SLO je hlavním kontaktním bodem mezi fanoušky a klubem, kdy řídí tok informací mezi nimi. Musí mít osobní znalost fanoušků a jak uvedeno výše, měl by vzejít z řad fanoušků, aby dokázal pochopit jejich mentalitu, myšlení, projevy a postupy. Toto je důležitou součástí pro důvěryhodnost SLO mezi fanoušky.²³ Odpovědnost za výběr SLO

²² FANS EUROPE, *Supporter Liaison Officer*. Online. Dostupné z:

<https://www.fanseurope.org/supporter-liaison-officer/> [citováno 2024-12-03]

²³ The UEFA Practical Guide to Supporter Liaison is out now [online]. Dostupné z: <https://www.sdeurope.eu/post/the-uefa-practical-guide-to-supporter-liaison-is-out-now> [citováno 2024-12-03]

spočívá na vedení klubu. Volba správné osoby pro tuto práci není snadný úkol, ale kandidáti se budou často nabízet sami na základě předchozí práce ve fanouškovských organizacích svých klubů. Vzhledem k mnoha různým souvisejícím úkolům se SLO nemůže stát každý fanoušek. Hlavními obecnými předpoklady jsou, aby SLO byl mezi fanoušky dobře známý, opravdu respektovaný a aby velmi dobře rozuměl cílové skupině. Některé kluby z větších lig mohou považovat za nutné jmenovat více než jednu kontaktní osobu vzhledem k namáhavému pracovnímu vytížení. Jiné kluby nemusí mít na zaměstnání SLO na plný úvazek dostatek financí. Zde je dobré zvážit zaměstnání SLO na částečný úvazek nebo jeho funkci sloučit s jinou rolí uvnitř klubu. V menších klubech může pracovat dobrovolně, kdy mu budou vyplaceny pouze náklady na telefon apod., a to buď přímo v klubu, nebo kolektivně prostřednictvím řídicího orgánu, jako tomu je v Rakousku. Pokud pro tuto roli nelze přijmout někoho z fanoušků, pak se jí může pověřit někdo z klubu. Protože je důležité, aby bylo dosaženo maximálního užitku, vybraná osoba musí důkladně porozumět příznivcům a také s nimi cestovat a stát/sedět na zápasech. Určité kluby mohou být v pokušení jmenovat SLO, který není příznivcem (např. bývalý hráč), měly by si však uvědomit, že tam, kde se to takto udělalo v minulosti, dotyčná osoba často dosti rychle rezignovala kvůli náročnosti pozice a nedostatku potřebných znalostí.²⁴

Povinnost zřídit funkci SLO pro kluby hrající evropské klubové soutěže je zakotvena již od roku 2011 v čl. 35 Klubového licenčního manuálu UEFA s tím, že mnoho národních asociací tuto povinnost převzalo do svých interních předpisů.

Aby se usnadnila realizace článku 35 v počáteční fázi, asociace UEFA ve spolupráci s organizací Supporters Direct stanovila řadu minimálních požadavků, které musí splňovat SLO, kluby i řídicí orgány a rovněž nastínila různá doporučení, jejichž cílem je práci v příštích několika letech posunout vpřed.

Tam, kde je to možné, by měl SLO zaměstnávat klub, a tudíž ho zahrnout do svého organizačního schématu. V případě, že to není možné, platí následující podmínky:

²⁴ Příručka „Supporter Liaison Officers LFA“, vydáno 2017

- SLO odpovídá vedení klubu a podléhá jeho pokynům;
- povinnosti a pravomoci budou uvedeny v pracovním plánu. SLO bude mít značnou svobodu a volnost při organizaci své práce;
- pravidelně podává zprávy vedení klubu;
- vedení klubu vyslechne SLO ve všech záležitostech, které se konkrétně týkají fanoušků, a poskytne mu právo vyjádřit se k nim;
- klub mu zajistí e-mailovou adresu a uvede ji na webových stránkách klubu spolu s odkazem na tuto příručku a stručným popisem projektu;
- je třeba dodržovat národní pracovní právo, zejména co se týče pracovní doby;

SLO má splňovat následující minimální požadavky:

- musí být k dispozici pro fanoušky jako hlavní kontakt v klubu;
- řídí tok informací/komunikaci/dialog mezi fanoušky a klubem;
- zajišťuje kontakt a buduje vztahy s různými skupinami fanoušků, ostatními SLO, fotbalovou asociací, ligou, policií atd.;
- fanoušci mu musí důvěřovat, a proto musí mít zkušenosti a kontakt s fanouškovskou základnou klubu;
- shromažďuje zpětnou vazbu, monitoruje a vyhodnocuje projekt.

SLO, se zájmy klubu na paměti, vším, co dělají, usilují o udržení a zvýšení úrovně fanouškovské podpory, podporují návštěvnost (jak co do rozmanitosti, tak do počtu), a to jak na domácích zápasech, tak na utkáních na soupeřově hřišti. Aktivně podporují zapojení fanoušků ve všech oblastech v rámci klubu. SLO se především snaží zajistit dobrý dialog mezi fanoušky, policií a pořadateli od raného stádia, přičemž bude vhodně zastupovat zájmy fanoušků v interakci s policií a zájmy policie a pořadatelů v interakci s fanoušky.

Mimo hrací dny se snaží:

- organizovat/účastnit se schůzek, aby informoval fanoušky o nejnovějším vývoji dění v klubu/řešil požadavky a obavy související s fanoušky,

iniciovat setkání příznivců se zástupci klubu (hráči, trenéři, členové představenstva a managementu, manažer stadionu atd.) a ostatními institucemi (policie, pořadatelé, podniky veřejné dopravy, místní úřady a podobně) například s cílem zlepšit dialog mezi různými stranami a jejich chápání rolí a názorů každého;

- pořádat akce zaměřené na fanoušky (fotbalové turnaje, večírky atd.);
- účastnit se setkání fanklubů;
- zapojovat se do diskusí na fanouškovských webech (diskuzní fóra atd.) a využívat sociální média k propagaci pozitivní fanouškovské kultury;
- pracovat se zástupci sdělovacích prostředků a věnovat zvláštní pozornost zajištění toho, aby spolupráce s příznivci, ale i fanoušci obecně byli v médiích vykresleni reálně,
- obracet se na SLO druhého klubu před zápasem za účelem:
 - výměny informací důležitých pro fanoušky,
 - potlačení negativních postojů a předsudků a prevence konfliktů (organizace společných akcí jako fotbalové zápasy fanoušků, fan zóny atd. mohou v tomto směru pomoci).

Ve dnech utkání (před, během a po zápasech) bude SLO:

- přítomen mezi fanoušky;
- podporovat fandění týmu pozitivním ovlivňováním fanoušků a snahou eliminovat zřetelné tendence k násilí;
- po zápase posbírá veškeré stížnosti od fanoušků, kteří se zúčastnili zápasu, a pokusí se rozpoznat okolnosti a důvody vedoucí k těmto stížnostem a případným dalším problémům, které vznikly v daný den.²⁵

Klubům se otevírá řada možností, jak komunikovat a zlepšit jejich vzájemné vztahy s fanoušky, a SLO může sehrát užitečnou roli tak, že je všechny bude spojovat. Zahrnují:

- fanouškovské charty, tedy dohody, které stanoví společné cíle a závazky klubu vůči svým příznivcům, naopak jasně definují práva a povinnosti každé strany,

²⁵ Příručka „Supporter Liaison Officers LFA“, vydáno 2017

- fanouškovská fóra (pravidelná [dvouměsíční nebo čtvrtletní] setkání za účasti klubu a zástupců příznivců, protokoly z jednání lze například zveřejnit na webových stránkách klubu),
- fanouškovské panely nebo konzultační skupiny pro sběr zpětné vazby od fanoušků, průzkumy spokojenosti fanoušků/dotazníky pro zpětnou vazbu od fanoušků;
- semináře nebo úřední hodiny pro fanoušky (neformální setkání, kde mohou fanoušci vyjádřit názory zaměstnancům klubu);
- vyřizování stížností;
- sekci na internetových stránkách klubu věnovanou příznivcům, včetně sekce „vyjádřete svůj názor“ a diskuzní fórum;
- zpravodaje a podobné publikace;
- nabídky sociálních médií (Facebook, Twitter atd.);
- juniorské fankluby/dětské kluby;
- dobrovolníky pro hrací dny, kteří pomáhají příznivcům s celou řadou problémů;
- fan zóny;
- ambasády pro fanoušky (např. na evropských zápasech);
- otevřené tréninkové dny;
- akce pro fanoušky (např. o Vánocích nebo před sezonou) s autogramiádami.

Níže uvádím některé z úkolů, jež může SLO provádět v oblasti spolupráce s fanoušky. Úkoly jsou rozděleny na každodenní práci mimo hrací dny a konkrétní práci na domácích utkáních a zápasech na hřišti soupeře, a to před, během i po zápase. Vzhledem k množství vykonávané práce může být pro klub výhodné jmenovat tým SLO, který bude zastupovat hlavní kontaktní osobu například v případě její nepřítomnosti. Práce SLO se bude samozřejmě lišit zemi od země v závislosti na místní kultuře a zavedených strukturách. Neexistuje „jedna velikost pro všechny“. Tento seznam tedy slouží pouze jako orientační.

Rutinní úkoly:

- korespondence s fanoušky, telefonní hovory/internet, správa dat, shromažďování informací, účast v pracovních skupinách/na jednáních o otázkách související s fanoušky, účast na bezpečnostních a/nebo předzápasových poradách, informace o uložení zákazů vstupu na stadion, prodej vstupenek;

Střednědobé a dlouhodobé úkoly:

- organizace komunikace mezi hráči a příznivci, organizace výjezdů fanoušků, styk s cestovní kanceláří klubu nebo jmenovanými zástupci komunikační práce/networking, školení a výměna informací/odborných znalostí;

Činnost při zápasech na hřišti soupeře:

před zápasem:

- přítomnost a komunikace s fanoušky mimo sektor pro hosty (případně využití klubového vozidla jako kontaktního bodu pro příznivce);
- přítomnost a komunikace s fanoušky v hospodách a na místech, kde fanoušci mívají srazy;
- krátké setkání s kolegy (SLO domácího týmu, ochrankou, policií, pořadateli) např. 45 minut před začátkem utkání;

během zápasu:

- přítomnost v sektoru vlastních fanoušků (stání nebo sezení pro hosty);
- v případě potřeby dočasná přítomnost poblíž stadionu s cílem uklidnit fanoušky (SLO však nepřebírá odpovědnost za zvládnutí davu);
- mediace mezi pořadateli a fanoušky v případě problémů;
- komunikace s fanoušky během poločasu;
- komunikace s bezpečnostními manažery, policií, pořadateli a kolegy;

po zápase:

- přítomnost v blízkosti východu ze sektoru hostů;
- komunikace s fanoušky po zápase;
- monitorování odjezdu fanoušků;
- přítomnost v městské nebo místní oblasti (v závislosti na místě konání a dle Situace);
- účast na setkáních fanoušků v hospodách ve městě a, je-li to vhodné, na večírcích a akcích pořádaných týmem SLO a fankluby;

Činnost při domácích zápasech:

- podpůrné aktivity/choreografie, konzultace s příslušnými fanouškovskými organizacemi, koordinace postupů s marketingovým/organizačním týmem stadionu, oznámení bezpečnostním manažerům a kontakt s nimi, předávání informací, komunikace, příprava předávání cen a aktivit na hřišti;

před zápasem:

- přítomnost a případně komunikace s fanoušky hostů a jejich zástupci mimo sektor hostů;
- přítomnost a komunikace s domácími fanoušky na stadionu a místech, kde mívají srazy;
- krátké setkání s kolegy (SLO hostujícího týmu, ochrankou, policií, pořadateli) např. 45 minut před začátkem utkání během zápasu;
- přítomnost v sektoru vlastních fanoušků (stání nebo sezení);
- v případě potřeby dočasná přítomnost poblíž stadionu s cílem uklidnit fanoušky (SLO však nepřebírá odpovědnost za zvládnání davu);
- mediace mezi pořadateli a fanoušky v případě problémů;
- komunikace s fanoušky během poločasu;
- komunikace s bezpečnostními manažery, policií, pořadateli a kolegy;

po zápase:

- přítomnost v sektoru vlastních fanoušků (stání nebo sezení);
- v případě potřeby dočasná přítomnost poblíž stadionu s cílem uklidnit fanoušky (SLO však nepřebírá odpovědnost za zvládnání davu);

- mediace mezi pořadateli a fanoušky v případě problémů;
- komunikace s fanoušky během poločasu;
- komunikace s bezpečnostními manažery, policií, pořadateli a kolegy²⁶

Význam spolupráce policejních složek s SLO vyjádřila Rada EU svým **Usnesení Rady č. 2022/13371 o pokynech týkajících se osvědčených postupů, pokud jde o kontakt policejních sil se styčnými osobami pro styk s fanoušky jmenovanými fotbalovými kluby a národními federacemi s cílem pomoci předcházet násilí, výtržnostem a jinému zakázanému chování a snižovat jejich rozsah při mezinárodních fotbalových zápasech, které se týkají alespoň jednoho členského státu**. Jedná se o velmi důležitý dokument, který byl přijat v průběhu českého předsednictví v Radě EU v roce 2022. Tato právní úprava definuje postavení, role, poslání a zapojení SLO do policejních operací a poskytuje návod policejním sborům pro dialog s takovými osobami. Dokument zdůrazňuje, že pro efektivní spolupráci mezi policií a SLO je nezbytná vzájemná důvěra. To klade jednak nároky na kluby a asociace, aby vybrali takovou osobu s příslušnými morálními vlastnostmi, která bude respektována jak ze strany fanouškovské obce, tak ze strany policie. Zároveň si státní orgány musí uvědomit, že SLO je někdo, kdo může významně přispět svými informacemi v průběhu plánování k přijetí odpovídajících bezpečnostních opatření a v průběhu utkání pak pomoci s deeskalací vyhrocených situací.

Dalším z celé řady právních aktů vztahující se k mezinárodní policejní spolupráci je **Usnesení Rady č. 11907/16 o příručce s doporučeními k předcházení násilí a výtržnostem a jejich zvládnutí při mezinárodních fotbalových zápasech, které se týkají alespoň jednoho členského státu, přijetím osvědčených postupů ohledně styku policejních sil s fanoušky**. Tato příručka doplňuje výše uvedené dokumenty přijaté Radou EU a je zároveň v plném souladu s právním základem nové úmluvy Rady Evropy. Účelem tohoto dokumentu je posílit bezpečnost a ochranu při mezinárodních fotbalových zápasech při využití osvědčených postupů a příkladů dobré praxe vycházejících z jednotlivých členských států EU. Dokument například zdůrazňuje potřebu nasazovat do jednotlivých bezpečnostních opatření policisty, kteří jsou speciálně

²⁶ Příručka „Reporter Liaison Officers LFA“, vydáno 2017

školení v dialogu s veřejností. Policie České republiky toto doporučení při bezpečnostních opatřeních spojených s fotbalovými utkáními provádí v podobě nasazení anti konfliktních týmů, jejichž posláním je předcházet agresivnímu chování pomocí komunikace.²⁷ Zároveň dokument doporučuje při bezpečnostních opatřeních využívat specialisty na problematiku diváckého násilí ze zemí, odkud fanoušci přijíždějí. Tito tzv. spotteři znají své fanoušky osobně, dokáží s nimi komunikovat ve svém jazyce, vysvětlovat přijatá bezpečnostní opatření a poskytovat veliteli bezpečnostního opatření důležité informace o úmyslech fanoušků, na základě kterých může být dynamicky vyhodnocována aktuální situace a dle toho nasazovány síly a prostředky. V posledních letech Policie České republiky tato doporučení implementovala do svých interních předpisů a zástupci zahraničních policejních sborů jsou pravidelně součástí bezpečnostních opatření nejen při fotbalových, ale i při hokejových nebo jiných sportovních utkáních. Stejně tak Policie České republiky vysílá své specialisty do zahraničí v případě, že je o takovou spolupráci zahraničním partnerem požádána.

Je zřejmé, že nasazení hostujících policejních delegací s sebou přináší značné náklady a v současné době napjatých národních rozpočtů nejsou tyto náklady imunní vůči škrtkům. V důsledku toho některé policejní složky zkoumají, zda by náklady na hostující policejní delegace neměly hradit fotbalové kluby účastníci se evropských soutěží. Z toho důvodu Rada EU přijala **Usnesení č. 11908/16 o nákladech na pozvání a nasazení hostujících policejních delegací v souvislosti s mezinárodními fotbalovými zápasy (a jinými mezinárodními sportovními akcemi)**. To jednoznačně stanoví, že *„vynaložené náklady na přijímání a vysílání policejních delegací v souvislosti s fotbalovými utkáními představují nevelkou investici ve srovnání s operačními přínosy vyplývajícími z jejich nasazení a proto finanční a operační nezávislost policie musí být dle usnesení nejen nedotčena přirozenými a komerčními zájmy fotbalových klubů, ale musí být takto i široce vnímána“*.²⁸

²⁷ Policie České republiky, *Antikonfliktní tým*. Online. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-khk-o-nas-clanky-antikonfliktni-tym.aspx> [citováno 2024-12-03]

²⁸ Usnesení Rady Evropy, č. 11908/16, ze dne 8. září 2016, o nákladech na pozvání a nasazení hostujících policejních delegací v souvislosti s mezinárodními fotbalovými zápasy (a jinými

Výše uvedený dokument se ukázal být velmi významným v souvislosti s vykonávanou praxí týkající se vysílání a přijímání policejních delegací na mezinárodní sportovní akce. Historicky docházelo u Policie České republiky k vysílání policejních specialistů na divácké násilí na náklady klubů, kdy v mnoho případech docházelo k porušování českých zákonů a interních aktů řízení.

Nedostatky se týkali zejména vysílání spotterů s jejichž účastí v rámci bezpečnostního opatření zahraniční partner nesouhlasil nebo na utkání, kterých se neúčastnili žádní čeští fanoušci, nebo jen tzv. VIP osoby. V těchto případech se spotteři z pohledu zahraničního bezpečnostního sboru na vybrané sportovní události nikterak nepodíleli a byli vnímáni jako turisté. Z perspektivy pokynu o diváckém násilí pak takto vyslaní policisté neplnili v místě konání sportovní akce úkoly spotterů stanovené tímto pokynem.

Současně docházelo k nerespektování podmínek nasazení spotterů dohodnutých mezi NFIP ČR a obdobným zahraničním střediskem co se týká délky pobytu, ubytování, počtu členů delegace apod. To vycházelo zejména z toho, že zahraniční služební cesty byli spotterům hrazeny z prostředků fotbalového klubu, který jednoduše určil přesný časový harmonogram jejich výjezdu, počet vyhrazených míst pro Policii ČR v rámci dopravy do místa konání sportovní akce, místo jejich pobytu atd. To vše zpravidla jednak nekorespondovalo s požadavky zahraničního partnera a jednak vytvářelo jak podhoubí pro případný střet zájmů, tak i pro klientelistické prostředí. V případech vyslaných spotterů na náklady klubu byli policisté odkázáni na zájmy a libovůli klubů a o jejich operační nezávislosti nemohla být řeč. Ze strany fotbalových klubů navíc docházelo k žádostem o doprovod českých fanoušků na základě neúplných, neověřených nebo zcela smyšlených informací o počtu fanoušků, jejich složení, rizikovosti atd. jen proto, aby se taková žádost klubu ospravedlnila. Některé žádosti byli předkládány tzv. jen „z principu“, kdy někteří fotbaloví funkcionáři/bezpečnostní manažeři vnímali vyslané spottery jako ochranu pro klub a jeho partnery.

Na základě uvedeného usnesení došlo v roce 2017 mezi policejním prezidiem a krajskými ředitelstvími policie k diskuzi, jejímž výsledkem byla úprava podmínek mezinárodními sportovními akcemi).

při vysílání českých spotterů a přijímání zahraničních delegací tak, aby odpovídaly moderním zahraničním bezpečnostním sborům, a hlavně byla v souladu s právními předpisy České republiky.

Do široké palety právních předpisů mající vliv na mezinárodní policejní spolupráci lze zahrnout i **Závěry Rady č. 12152/22 o potřebě předcházet používání pyrotechniky v diváckých zónách fotbalových stadionů a jiných sportovišť a potírat je**. V minulých letech vznikaly v rámci různých fanouškovských komunit a fotbalových asociací snahy o bagatelizování účinků používání pyrotechniky na zdraví všech aktérů sportovních zápasů a na samotný průběh jednotlivých utkání. Ve fanouškovském prostředí můžeme zaregistrovat snahu o legalizaci používání pyrotechniky a právě z tohoto důvodu je uvedený dokument velmi významný.²⁹ Jeho obsahem je vyjádření vůle členských států bojovat s negativními účinky používání pyrotechnických výrobků na sportovních stadionech a uznání, že pyrotechnické výrobky jsou zdraví nebezpečné, představují hazard pro klidný a řádný průběh sportovního podniku a jako takové nemají místo na tribunách sportovních stadionů. Přesto, že dokument přímo neodkazuje na výkon mezinárodní policejní spolupráce, lze jej označit jako její výsledek.

5.3 Interní předpisy Policie ČR

V rámci interních aktů řízení Policie České republiky je stěžejním dokumentem upravujícím mezinárodní policejní spolupráci v oblasti sportovních akcí **Pokyn policejního prezidenta č. 191/2016 o diváckém násilí**. Pokyn stanoví, že specialisté odboru obecné kriminality ÚSKPV PP ČR plní úkoly Národního informačního fotbalového bodu a v souvislosti s tím zejména:

„1. odpovídají za organizaci přijetí zahraničních delegací a na základě požadavku zahraničního partnera navrhují ve spolupráci se specialisty krajského

²⁹ GET FOOTBALL, *French government approves three-year trial of pyrotechnics in sports stadiums*. Online. Dostupné z: <https://www.getfootballnewsfrance.com/2023/french-government-approves-three-year-trial-of-pyrotechnics-in-sports-stadiums/> [citováno 2024-12-03] nebo StadiumDB, *Pyrotechnics: Norway, the promised land*. Online. http://stadiumdb.com/news/2014/01/pyrotechnics_norway_the_promised_land [citováno 2024-12-03]

odboru a územního odboru vyslání požadovaného počtu specialistů jako policejního doprovodu zájmových osob do zahraničí,

2. v souvislosti s akcí mezinárodního charakteru konanou v České republice jsou oprávněni vyžadovat informace od zahraničních partnerů a v souvislosti s akcí mezinárodního charakteru konanou v zahraničí jsou povinni poskytovat potřebné informace zahraničním partnerům.“³⁰

Výše uvedená ustanovení vychází z přijatých rozhodnutí a usnesení Rady EU a pokyn na ně ve svých poznámkách pod čarou odkazuje. Pokyn dále vymezuje obecné postupy specialistů SKPV při konání mezinárodní sportovní akce konané v České republice i v zahraničí. Konkrétní postupy způsobu mezinárodní spolupráce provádí v **Metodických příručkách ÚSKPV PP ČR upravujících postup při nasazování specialistů na divácké násilí jako doprovod zájmových osob do místa konání sportovní akce konané v ČR nebo postup při přijímání zahraničních policejních delegací v rámci sportovních akcí konaných v ČR.**

V rámci interních předpisů ovlivňují mezinárodní policejní spolupráci i další pokyny, které mají přímo i nepřímo vliv na provedení **mezinárodní spolupráce**. Příkladem lze uvést **Pokyn policejního prezidenta č. 285/2013, kterým se upravuje postup při plánování, schvalování a vyhodnocování zahraničních styků**. Tento pokyn stanoví poskytuje vzorové administrativní modely pro vypracování návrhu na uskutečnění zahraniční služební cesty, případně návrhu na přijetí zahraničního subjektu.

Policie České republiky rovněž využívá bilaterální dohody s okolními státy, které rovněž obsahují instituty umožňující mezinárodní spolupráci v oblasti sportovních akcí. Jedním z příkladů může být **Smlouva mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o policejní spolupráci a o druhém dodatku k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20. dubna 1959 vyhlášená pod č. 65/2006 Sb.**, která dle čl.2, odst.6), písm. m) umožňuje spolupráci při zabezpečování veřejného pořádku na politických, kulturních a sportovních akcích. Každá bilaterální smlouva obsahuje přesné vymezení

³⁰ Pokyn policejního prezidenta č. 191/2016 o diváckém násilí, čl. 4), písm. g)

odpovědných policejních orgánů oprávněných k mezinárodní spolupráci a nevyklučuje povinnost informovat Národní fotbalové informační středisko ÚSKPV PP ČR.³¹

5.4 Ostatní

Aby byl výčet legislativních aktů vztahujících se k mezinárodní policejní spolupráci úplný, nelze vynechat **Dohodu o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních mezi Policií České republiky, Fotbalovou asociací České republiky a Ligovou fotbalovou asociací**. Fotbalová asociace České republiky je jedním z hlavních partnerů, se kterým při mezinárodních fotbalových utkáních zástupci Národního fotbalového informačního bodu a jednotlivých krajských ředitelství komunikují a vyměňují si důležité informace. Dohoda na takovou spolupráci pamatuje v čl. 9, ve kterém odkazuje na legislativu Rady EU a zároveň zavazuje fotbalovou asociaci k předávání relevantních informací neprodleně a výhradně Národnímu fotbalovému informačnímu bodu, v případě evropských klubových soutěží prostřednictvím příslušných krajských ředitelství policie.

³¹ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č.65/2006 Sb.m.s., o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o policejní spolupráci a o druhém dodatku k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20.dubna 1959. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/ms/2006-65> .[citováno 2024-12-03]

6. Praktická část

Rozhovor s bezpečnostním manažerem FAČR

Mohl byste se na úvod představit?

Jmenuji se Jakub Schoř a v současné chvíli pracuji na Fotbalové asociaci České republiky jako bezpečnostní manažer. V mé pozici se starám o bezpečnost národního týmu, mužstva do 21 let a ženské reprezentace. Při utkáních hraných v České republice zároveň zabezpečuji a koordinuji veškerá bezpečnostní opatření týkající se daného utkání, ať už se jedná o vypracování bezpečnostního konceptu utkání, zabezpečení pořadatelské služby nebo kooperace se složkami integrovaného záchranného systému. Zároveň působím jako bezpečnostní delegát UEFA při utkáních evropských klubových soutěží.

Jak jste se k této práci dostal?

Od roku 2004 jsem pracoval u Policie České republiky. Během své 19leté kariéry jsem prošel několika složkami, ovšem vždy jsem byl nějak spojen s konáním hromadných sportovních akcí. Ať už to bylo v uniformě jako běžný policista, člen speciální pořádkové jednotky nebo tzv. spotter, tedy specialista služby kriminální policie a vyšetřování na problematiku diváckého násilí. Od roku 2015 jsem pak pracoval jako vedoucí Národního fotbalového informačního bodu, kde jsem velmi úzce spolupracoval se zástupci fotbalové asociace. Není proto divu, že po odchodu předchozího bezpečnostního manažera jsem byl osloven s nabídkou, abych nastoupil na mé současné pozici.

Musíte jako bezpečnostní manažer absolvovat školení nebo odborné kurzy?

Vzhledem k tomu, že v rámci utkání organizovaných v České republice jsem odpovědný za bezpečnost všech jeho účastníků, musím se pravidelně účastnit minimálně 2x ročně bezpečnostních školení a konferencí pořádaných Evropskou fotbalovou asociací UEFA. Tyto semináře jsou zaměřeny na aktuální trendy v oblasti projevů diváckého násilí a jejich řešení nebo například na zvládání davu či řešení praktických příkladů vycházejících z reálných situací. Získané poznatky

pak dál předávám svým kolegům v České republice, tedy bezpečnostním manažerům fotbalových klubů v rámci pravidelně organizovaných školení. Samostatnou kapitolou jsou pracovníci bezpečnostních agentur vykonávající činnost pořadatelské služby. Ty školím před každým utkáním zvlášť.

V čem spočívá mezinárodní spolupráce u FAČR?

Mezinárodní spolupráce je základem mé práce a velmi se podobá tomu, co jsem vykonával u Policie České republiky. Podstatou je výměna důležitých informací se všemi účastníky, kteří se podílí na organizaci fotbalového utkání, bez ohledu na to, zda se jedná o soukromo-právní entity, státní orgány nebo zástupce fanoušků. Vzhledem k tomu, že fotbalová asociace je primárně odpovědná za co nejkvalitnější průběh fotbalového utkání, cílem je zajistit bezpečnost a zároveň vytvořit přívětivé podmínky pro všechny návštěvníky fotbalového utkání tak, aby se rádi vraceli. Za tímto účelem využívám několik kanálů a jsem v kontaktu především s mými protějšky z dotčených fotbalových asociací a se zástupci Evropské fotbalové asociace UEFA. Naše možnosti zjišťování informací jsou však omezené, a proto jsou pro mě stěžejním partnerem představitelé Policejního prezidia České republiky vykonávající činnosti národního fotbalového informačního bodu. Ti mají v každé zemi svého partnera, mají svoje specialisty na krajských ředitelstvích disponujícími informacemi tzv. „z prostředí“ a jsou tak dobrým zdrojem důležitých informací. Nejedná se však o nějakou jednorázovou záležitost, ale příprava každého utkání vyžaduje dlouhodobou přípravu. Ta by se dala rozdělit na období před utkáním, v průběhu utkání a po utkání, přičemž v každou fázi jsou důležité jiné informace.

Umíte si představit organizaci bezpečnostního utkání bez součinnosti s Policií české republiky?

Neumím. Policie je zásadním partnerem, a to nejen z hlediska obnovy veřejného pořádku v případě jeho hromadného narušení v důsledku projevů diváckého násilí, ale fotbalový stadion je místem, které lze jednoznačně označit za měkký cíl z hlediska teroristické hrozby. V takovém případě by síly a prostředky zajištěné fotbalovou asociací nemohly v žádném případě stačit. Stejně tak, bavíme-li se o zajištění plynulosti veřejné dopravy v okolí stadionů.

Jaké informace Vás zajímají?

Jak jsem již uvedl, primární cílem je zajištění bezpečnosti utkání. Z toho důvodu mě zajímají veškeré informace, které na bezpečnost utkání mohou mít vliv. S ohledem na fakt, že fanoušci navštěvující utkání české reprezentace nepředstavují významné riziko z hlediska projevů diváckého násilí, navíc o nich máme celkem přehled, v první řadě mě zajímá počet hostujících příznivců, kteří se chystají utkání navštívit a zejména jejich kompozice. Dále mě zajímá způsob dopravy zahraničních fanoušků na stadion, připravované fanouškovské aktivity, úmysl v narušování veřejného pořádku a řádného průběhu fotbalového utkání, jejich družební vztahy s ostatními zeměmi/kluby v Evropě, počet fanoušků cestujících na utkání bez vstupenky, reakce na obdrženu nebo vstřelenou branku a tak dále. Na základě vyhodnocení takových informací lze adekvátně nastavit příslušná bezpečnostní opatření, jako je počet pořadatelské a bezpečnostní služby, jejich rozmístění na stadionu, přístupové trasy ke stadionu, segregace od domácích diváků nebo také typ občerstvení. Zároveň se dynamicky vyhodnocují operativní informace v den utkání a vhodně se na ně reaguje. Tím mám na mysli například momentální rozpoložení fanoušků, vliv alkoholu nebo drog na jejich chování, konfrontace s domácími fanoušky během jejich pobytu ve městě. To vše může ovlivnit průběh utkání a musí být bráno v potaz.

Jak se liší komunikace/spolupráce ve světě?

Mám za to, že se mezinárodní spolupráce v souvislosti s mezinárodními fotbalovými zápasy sjednocuje. Děje se tak hlavně díky faktu, že Rada Evropy a Rada EU poskytuje policiím a národním asociacím metodiky, návody a doporučení, na jejichž vývoji se podílí jak s mezinárodní sítí Národních fotbalových informačních bodů, tak s mezinárodní fotbalovou asociací UEFA. Samozřejmě každý stát si tato doporučení přizpůsobuje svým národním podmínkám a používá vlastní strategie, ale obecně lze říci, že se způsob vykonávání mezinárodní spolupráce příliš neliší. Rozdílnosti vidím v počtu pracovníků, které se dané problematice v jednotlivých asociacích věnují. Zatímco ve vyspělých západních federacích existují celá bezpečnostní oddělení,

v těch středně velkých a menších se bezpečností zabývá jeden zaměstnanec, který mnohdy plní i další role.

Rozhovor se zástupcem NFIP ČR

Mohl byste se na úvod představit?

Jmenuji se Martin Nižník a pracuji jako podplukovník na úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR na odboru obecné kriminality zařazen na problematice Diváckého násilí a pracovník NFIP. Tuto pozici zastávám od června roku 2022, kam jsem nejdříve nastoupil na stáž, abych se vůbec seznámil jak to na Policejním prezidiu a v těchto funkcích vypadá a také, abych já mohl ukázat své zkušenosti z předchozích pracovišť v rámci policie.

Jak jste se k této práci dostal?

Před nástupem do této funkce jsem se zabýval intenzivně problematikou Diváckého násilí již na nižších článcích policie, jako byly Krajská ředitelství, Obvodní ředitelství. Moje profilování probíhalo řadu let, ale vždy bylo zaměřeno na problematiku Diváckého násilí. A jak už jsem zmiňoval výše, tak jsem dostal nabídku právě sem na tuto pozici, kde jsem byl nejdříve na stáži, abych si tzv. nakoukal, co by byla moje práce a jak to vše probíhá.

Musíte jako zástupce Policie České republiky absolvovat školení nebo odborné kurzy?

Ano, využívám různé vzdělávací platformy a edukační příležitosti organizované zejména Evropskou policejní akademií CEPOL. Ze své pozice pak školím specialisty krajských a obvodních ředitelství v rámci tzv. instrukčně metodických zaměstnání.

V čem spočívá mezinárodní spolupráce u Policie ČR?

Mezinárodní spolupráce v oblasti boje proti diváckému násilí je zastřešena Rozhodnutím Rady EU 2002/348/SVV, na základě, kterého vznikly Národní fotbalové informační body (dále jen „NFIP“). Každý stát EU by na základě tohoto

rozhodnutí měl mít vyčleněný tým, nebo osobu, která je zodpovědná za předávání veškerých informací ke sportovním utkáním mezinárodního charakteru. Primárně toto bylo vytvořeno pro předávání informací zejména ohledně fotbalu, kdy vznik tohoto předpisu byl reakcí na opakující se nepokoje během mezinárodních fotbalových utkání a také s ohledem na Mistroství světa ve fotbale a Evropy, kde proběhly masivní nepokoje. Během let se spolupráce vykristalizovala a vznikly komunikační kanály, díky kterým se předávají vzájemně informace mezi jednotlivými NFIP. Jako nejzásadnější kanál se používá Europol platform for experts (dále jen „EPE“). Tato platforma umožňuje určeným osobám předávání informací zabezpečeným způsobem. Zejména se jedná o předávání předzápasových protokolů a pozápasových protokolů, které obsahují veškeré podrobnosti o fanoušcích, týmech a dalších aspektech důležitých pro jednotlivé státy.

Jaké informace Vás zajímají a od koho?

Nejčastěji se informace získávají výše uvedenou formou a také přes emailovou komunikaci, kdy všichni členové NFIP v rámci EU mají vytvořeny národní adresy, kam se posílají také všechny informace důležité pro jednotlivé státy. Informace jsou získávány od protějšků ze sítě NFIP. V případě, že nějaký stát nemá zřízeno NFIP, tak se využívají další komunikační kanály, a to zejména Interpol. Co se týká tuzemské scény a předávání informací, tak nejpodstatnější informace pro policii jsou informace z prostředí, které se však nezískávají snadno. Dalším zdrojem informací jsou sociální sítě, dopravci organizující výjezdy fanoušků autobusy apod., osoby SLO (supporters liaison officer). To jsou osoby zodpovědné za komunikaci mezi fanoušky a klubem a také policií.

Jak se liší komunikace/spolupráce ve světě?

Lze konstatovat, že komunikace a spolupráce v Evropě a v ČR je víceméně stejná. Je vytvořen tzv. Fotbalový handbook EU (Usnesení Rady EU 2016/C 444/01), který je takovou kuchařkou v oblasti spolupráce a komunikace v oblasti diváckého násilí a výše uvedené formy spolupráce a komunikace jsou zavedeny napříč celou Evropou pouze s menšími rozdíly.

6.1. Analýza Rozhovorů

V rozhovoru porovnáváme rozdíly, v čem spočívá mezinárodní spolupráce v obou daných součástech, jak a jaké informace nejčastěji získávají a od koho, a jaká je spolupráce a komunikace ve světě v porovnání u nás. Co se týče samotné mezinárodní spolupráce je pro fotbalovou asociaci, tak i u policie velmi podobná. Pro obě součásti je hlavní sběr informací. Pro fotbalovou asociaci je zjišťování informací v omezeném režimu, na rozdíl od zástupců národního fotbalového informačního bodu Policejního prezidia, kteří mají mnohem větší možnosti ke zjišťování informací. U Policie ČR je zastřešena mezinárodní policejní spolupráce v oblasti boje proti diváckému násilí Rozhodnutím Rady EU 2002/348/SVV, na základě kterého vznikly Národní fotbalové informační body (NFIP). Každý stát Evropské unie by měl mít svůj tým na předávání všech informací, k mezinárodním sportovním akcím. Pracovníci mají své informační kanály, kde probíhá komunikace zejména o předávání předzápasových a pozápasových protokolů, které obsahují veškeré potřebné informace týkající se fanoušků, týmu a dalších. Tyto informace jsou přínosem pro Fotbalovou asociaci ČR, která si organizaci bezpečnostního utkání bez součinnosti s Policií České republiky neumí představit, jelikož je zásadním partnerem. Pro Fotbalovou asociaci ČR jsou zejména důležité informace kolik hostujících příznivců se na utkání dostaví a jaká je jejich kompozice, způsoby dopravy zahraničních fanoušků, zda mají v úmyslu narušovat veřejný pořádek nebo narušovat řádný průběh utkání aj., některé informace jsou dosti podobné těm, které zajímají národní fotbalový informační bod, což jsou informace o rizikových fanoušcích, způsobu dopravy, a také informace o týmu. Zdrojem informací jsou pro policii například sociální sítě a stěžejně jsou to osoby SLO (supporters liaison officer), které jsou právě zodpovědné za komunikaci mezi fanoušky a klubem a také právě policií. Co se týče komunikace a spolupráce v ČR a ve světě, tak se to nějakým výrazným způsobem neliší, jak se shodly obě dvě součásti. Podle fotbalové asociace jediná rozdílnost je v počtu pracovníků, kteří se této

problematice věnují v jednotlivých asociacích. Pokud se jedná o dodatečná vzdělávání absolvováním školení a odborných kurzů, tak obě dvě součásti se bez toho neobejdou. Co se týče bezpečnostního manažera fotbalové asociace, tak ten se musí účastnit minimálně 2x za rok bezpečnostního školení a konferencí pořádaných Evropskou fotbalovou asociací UEFA, kde pak všechny informace předává dál svým kolegům v České republice, to znamená dalším bezpečnostním manažerům fotbalových klubů v rámci organizovaných školení. Výjimku můžeme shledat u bezpečnostních agentur, které se školí od bezpečnostního manažera před každým utkáním zvlášť. Pokud se jedná o pracovníky národního fotbalového informačního bodu, tak i oni se účastní různých školení, které zajišťují vzdělávací platformy. Poté ze své pozice školí policejní specialisty na tzv. instrukčně metodických zaměstnání.

Pokud bych měla shrnout celkový dojem, tak se práce bezpečnostního manažera Fotbalové asociace ČR a pracovníka národního fotbalového informačního bodu na úřadu služby kriminální policie a vyšetřování PP ČR od sebe tolik neliší, vzhledem k tomu, že je kolikrát zajímaví stejné informace. Musí také podstupovat různá školení a kurzy, aby byli obeznámeny o všech různých novinkách, nebo případných změnách, které souvisí s jejich činností.

Závěr

V této Bakalářské práci byly popsány základní pojmy, které se týkají problematiky diváckého násilí. Snažila jsem se v ní seznámit s typologií fanoušků, kde jsem dopodrobna charakterizovala všechny skupiny, kterými jsou: fotbaloví diváci, fotbaloví fanoušci, fotbaloví chuligáni a v poslední řadě fotbalový ultras, dále postoji, která se k fanouškům vztahují, i se symbolikou, která v této problematice hraje také svou roli. V další řadě jsem vymezila téma mezinárodní spolupráce, která je hlavním bodem ve spojitosti s diváckým násilím této práce. Zde jsem hlavně chtěla přiblížit, jak vypadá práce Policie při konání mezinárodních sportovních akcích. V praktické část jsem provedla porovnání dvou součástí, které se na mezinárodní spolupráci nezbytně podílejí, proto jsem vypracovala dva rozhovory, který jeden z nich byl s bezpečnostním manažerem Fotbalové asociace ČR a bývalým pracovníkem národního fotbalového informačního bodu na ÚSKPV Policejního prezidia ČR Jakubem Schořem, který mi poskytl odpovědi na moje otázky z prostředí Fotbalové asociace ČR. Například jaká je jejich práce a sběr informací pro mezinárodní utkání. Druhý rozhovor byl přímo z policejního prostředí, a to s podplukovníkem Martinem Nižníkem, který převzal na ÚSKPV Policejního prezidia ČR agendu v problematice diváckého násilí a NFIP právě po shora zmiňovaném Jakubu Schořovi. Následně jsem tyto dva rozhovory zanalyzovala a uvedla, jaké společné informace je zajímaví, v čem se jejich práce liší nebo naopak v čem spolu úzce spolupracují.

Pokud jde o můj pohled na mezinárodní spolupráci, tak po analyzování a diskuzi s odborníky v dané oblasti bych zhodnotila, že komunikace mezi Policií České republiky a fanoušky, se zahraničními policejními sbory, potažmo s Fotbalovou asociací České republiky je nastavena na pevných základech a funguje

bezproblémově. Vzhledem k různým komunikačním kanálům, obrátové emailové komunikaci, členové NFIP mají vytvořené národní adresy, kam se zasílá veškerá komunikace všech mezinárodních zástupců.

Mezinárodní spolupráce je podle mého hlavně sjednocena díky tzv. fotbalové příručce EU, což je Usnesení Rady EU, které jak uvedeno v předchozích kapitolách upravuje komunikaci v oblasti diváckého násilí. Vzhledem k tomu, že policie disponuje vlastními databázemi, zároveň využívají ke sběru dat sociálních sítí včetně informátorů, je dnes podle mého jednoduché se k problematickým fanouškům dostat, a to i k informacím o jejich úmyslech, činnostech a případného protiprávního jednání. Na základě odpovědí si myslím, že by se u nás měl zvýšit počet pracovníků, kteří se problematice věnují. Paleta činností, kterou se zástupci musí zabývat, je nesmírně široká, což by mohlo mít za následek úbytek kvality. Místo toho, aby se úkony spojené s mezinárodní spoluprací daly rozdělit mezi více lidí, mohou být pracovníci pod neustálým tlakem. Problematika diváckého násilí a mezinárodní spolupráce se stále vyvíjí a posouvá díky různým mezinárodním konferencím a jiným podobným akcím. Mým názorem je, že obě součásti se podrobují dostatečnému množství školení, které je nezbytně důležité pro vykonávání jejich činnosti.

Zároveň si myslím, že by se měl po vzoru vyspělých fotbalových zemí rozvíjet i koncept tzv. styčných osob pro styk s fanoušky neboli SLO. Přesto, že v České republice je pro kluby hrající nejvyšší fotbalovou soutěž povinnost zřídit takovou pozici, ve skutečnosti existuje maximálně 7 reálně fungujících SLO. Ostatní kluby mají tuto pozici zdvojenou, kdy však taková osoba není schopna řádně plnit své povinnosti. Mám za to, že takové osoby mohou svými informacemi přispět k mezinárodní spolupráci a již dlouho před utkáním předejít vypjatým situacím. Proto bych do budoucna navrhovala, aby se zástupci SLO účastnili školení určených pro velitele bezpečnostních opatření či instrukčně metodických zaměstnání specialistů SKPV na problematiku diváckého násilí a tím byla posílena jejich role.

Použitá literatura

Literatura

MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M., *Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultury*. Brno: Barrister and Principál. 2004. 181 s. ISBN 80-903333-0-3 s.22

MAREŠ, Miroslav. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti: manuál pro Policii ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2006. 80 s.

SMOLÍK, Josef, 2008. *Fotbalové chuligánství: historie, teorie a politizace fenoménu*. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 280 s. ISBN 978-80-903556-3-7

Legislativa

Dohoda o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových utkáních mezi Policií České republiky, Fotbalovou asociací České republiky a Ligovou fotbalovou asociací.

Nóta Rady Evropy, č. 14708/18, ze dne 21. prosince 2018 o expertních skupinách a sítích Pracovní skupiny pro vymáhání práva–Přehled struktur a fungování jednotlivých skupin .

Pokyn policejního prezidenta č. 191/2016 o diváckém násilí

Pokyn policejního prezidenta č. 285/2013, kterým se upravuje postup při plánování, schvalování a vyhodnocování zahraničních styků.

Příručka „Supporter Liaison Officers LFA“, vydáno 2017

Rozhodnutí Rady Evropy, č. 2002/348/SVV, ze dne 25. dubna 2002, o bezpečnosti v souvislosti s fotbalovými zápasy mezinárodního rozměru, ,

Revidovaný návrh Usnesení Rady Evropy, č. 11907/16, ze dne 9. září 2016, o příručce s doporučeními k předcházení násilí a výtržnostem a jejich zvládnání při mezinárodních fotbalových zápasech, které se týkají alespoň jednoho členského státu, přijetím osvědčených postupů ohledně styku policejních sil s fanoušky.

Usnesení Rady Evropy, č. 11908/16, ze dne 8. září 2016, o nákladech na pozvání a nasazení hostujících policejních delegací v souvislosti s mezinárodními fotbalovými zápasy (a jinými mezinárodními sportovními akcemi).

Usnesení Rady Evropy, č. 2022/13371, ze dne 13. října 2022, o pokynech týkajících se osvědčených postupů, pokud jde o kontakt policejních sil se styčnými osobami pro styk s fanoušky jmenovanými fotbalovými kluby a národními federacemi s cílem pomoci předcházet násilí, výtržnostem a jinému zakázanému chování a snižovat jejich rozsah při mezinárodních fotbalových zápasech, které se týkají alespoň jednoho členského státu.

Usnesení Rady č. 13371/22.

o pokynech týkajících se osvědčených postupů, pokud jde o kontakt policejních sil s referenty pro styk s fanoušky jmenovanými fotbalovými kluby a národními federacemi s cílem pomoci předcházet násilí, výtržnostem a jinému zakázanému chování a snižovat jejich rozsah při mezinárodních fotbalových zápasech, které se týkají alespoň jednoho členského státu.

Úmluva Rady Evropy, edice smluv č. 218, ze dne 3. července 2016, o komplexním přístupu k ochraně, bezpečnosti a poskytování služeb veřejnosti při fotbalových utkáních a dalších sportovních akcích

Závěry Rady Evropy, č. 12152/22, ze dne 13. října 2022, o potřebě předcházet

používání pyrotechniky v diváckých zónách fotbalových stadionů a jiných sportovišť a potírat je.

Internetové zdroje

Council of Europe. Online. Dostupné na: [https://www.coe.int/en/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention#%22228236108%22:\[0\]}](https://www.coe.int/en/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention#%22228236108%22:[0]})

[citováno 2024-12-03]

FANS EUROPE, Supporter Liaison Officer. Online. Dostupné z: <https://www.fanseurope.org/supporter-liaison-officer/> [citováno 2024-12-03]

GET FOOTBALL, *French government approves three-year trial of pyrotechnics in sports stadiums.* Online. Dostupné z:

<https://www.getfootballnewsfrance.com/2023/french-government-approves-three-year-trial-of-pyrotechnics-in-sports-stadiums/> [citováno 2024-12-03]

National Football Information Point, Online. Dostupné z: <https://www.nfip-network.org/> [citováno 2024-12-03]

OSGERBY, Bill. Football and fashion. Online. Dostupné z: <https://museumofyouthculture.com/casuals/>. [citováno 2024-12-03]

Policie České republiky, *Antikonfliktní tým.* Online. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-khk-o-nas-clanky-antikonfliktni-tym.aspx> [citováno 2024-12-03]

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č.65/2006 Sb.m.s., o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o policejní spolupráci a o druhém dodatku k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20.dubna 1959. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/ms/2006-65> .
[citováno 2024-12-03]

StadiumDB, *Pyrotechnics: Norway, the promised land*. Online.
http://stadiumdb.com/news/2014/01/pyrotechnics_norway_the_promised_land
[citováno 2024-12-03]

The UEFA Practical Guide to Supporter Liaison is out now [online]. Dostupné z:
<https://www.sdeurope.eu/post/the-uefa-practical-guide-to-supporter-liaison-is-out-now> [citováno 2024-12-03]